

Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus gimnazija: iššūkis – nuotolinis mokymas!

Medžiagą parengė prie respublikinio projekto „Žurnalistikos laboratorija“ prisijungusios gimnazijos Jaunųjų žurnalistų būrelio (vadovė Violeta Greičiūnienė) narės Sabina Račaitė, Neringa Gailiūtė, Akvilė Antanaitytė, kurioms talkina multimedijų agentūra „Nanook“ bei fotožurnalistas Artūras Morozovas.

Rodos, dar ne vasaros atostogos, o šalies mokyklose neįprastai tylu, tuščia, nyku. Nesigirdi įprasto šurmulio, negyvom stiklinėm akim žvelgia ir mūsų gimnazija. Kur ne kur prašmėžuoja skubantis kaukėtas praeivis. Mokykla ištuštėjo. Persikėlė kitur – į namus. Čia dabar vyksta mokymasis, tiesa, kitoks – nuotolinis. Ši patirtis visiems nauja: mokiniams ir jų mokytojams, administracijai, kitiems specialistams, be abejo, ir tėvams. Lengva? Sunku? Neįprasta? Iššūkis? Taip!

Gimnazijos direktorė Vida Greičiūtė pasakoja, kad mūsų gimnazija jau mokinių atostogų metu intensyviai ruošėsi darbui nuotoliniu būdu. Įsivertinus galimybes, buvo parengtas priemonių planas ir Ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu tvarkos aprašas. Šiame apraše, su kuriuo prieš pradėdant dirbti nuotoliniu būdu supažindinta visa gimnazijos bendruomenė, išsamiai reglamentuotas nuotolinio mokymo vykdymas, pateiktos rekomendacijos mokytojams, mokiniams ir jų tėvams, numatytas švietimo pagalbos teikimas. Direktorė sako, kad gimnazija naudoja dvi pagrindines nuotolinio mokymosi aplinkas: Tamo ir Moodle. Mokytojai, atsižvelgdami į mokomojo dalyko specifiką, naudoja ir kitas skaitmenines platformas ir išteklius, pvz., *zoom*, *skype*, *facebook*, egzaminatorių, eduką. Pasak direktorės, buvo atsižvelgta į tai, kad ne visi mokiniai namuose turi kompiuterius, kad šeimoje yra daugiau mokyklinio amžiaus vaikų, todėl gimnazija visus besikreipiančius mokinius aprūpino planšetėmis ir iš LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos gautais kompiuteriais (iš viso gauta 13 nešiojamųjų kompiuterių).

„Gimnazijos administracija palaiko nuolatinį kasdienį ryšį su mokytojais, talkina sprendžiant iškilusias problemas. Klasių auklėtojai glaudžiai bendrauja su mokiniais ir jų tėvais, sistemingai vykdo mokinių prisijungimų prie Tamo ir mokymosi stebėseną. Galime pasidžiaugti, kad, mokytojų teigimu, dauguma gimnazistų aktyviai ir stropiai mokosi. Ypatingą dėmesį mokytojai skiria baigiamųjų klasių mokiniams, jiems ruošiantis lietuvių kalbos ir literatūros įskaitai ir brandos egzaminams. Mokytojai dirba ne tik pagal pamokų tvarkaraštį, bet ir veda mokiniams konsultacijas pagal atskirą konsultacijų grafiką. Tokiu būdu yra sudarytos puikios sąlygos mokiniams konsultuotis su visų mokomųjų dalykų mokytojais. Mokytojai šiuo metu dirba labai daug ir įtemptai“, - sako gimnazijos direktorė Vida Greičiūtė.

Sužinojome, kad gimnazijos administracija, siekdama užtikrinti kokybišką nuotolinį mokymą, vykdo mokinių ir jų tėvų apklausas. Mums visiems miela skaityti nuoširdžius mokinių tėvų atsiliepimus apie nuotolinį mokymą:

„Dėkoju už nuoširdų rūpestį. Viskas vyksta sklandžiai, pagarba gimnazijos mokytojams, kurie veda pamokas „online“, o tai juk ir yra nuotolinis mokymas(is). Tikiuosi, kad vaikai po šio sunkaus ir kitokio mokymosi etapo „perkraus“ savo požiūrį į tikrą pamoką. Kantrybės visiems, tai juk laikina.“ (Ilona Skrodenienė, 2E klasės mokinio mama)

„Pirmos dienos buvo sunkios, o dabar, kaip supratau, sūnui patinka toks mokymosi būdas. Sesei sakė, kad mažiau jaudinasi ir prakaituoja nei per pamokas :))) O jei rimtai, tai kol kas neturiu jokių sūnaus nusiskundimų. Jis stropus, todėl stengiasi užduotis atlikti laiku. Susidėsto pamokų ruošimo planą.“ (Asta Rimavičienė, 3E klasės mokinio mama)

„Mokymas ir mokymasis vyksta intensyviai. Nėra taip sudėtinga, kaip dauguma galvojo. Vaikai pasiilgo mokyklos.“ (Asta Barčauskienė, 3B klasės mokinio mama)

Gimnazijos direktorės pavaduotoja ugdymui Renata Streleckienė atvirai prisipažįsta, kad keistas jausmas apima, kai vieną dieną supranti, kad tai, ką anksčiau laikei įprasta rutina, dabar atrodo kaip gėris ir laimė. „Mokyti ir mokytis nuotoliniu būdu pradėjome turėdami ne tik skirtingus IT valdymo įgūdžius, skirtingą supratimą, kaip tai turi vykti, bet ir skirtingas galimybes naudotis IT. Pačioje pradžioje vyko mokinių apklausa, kokias priemones jie turi, kad galėtų mokytis nuotoliniu būdu. 0,5 procento gimnazistų planavo mokymuisi naudoti tik išmanųjį telefoną, keletas mokinių neturėjo interneto arba naudojosi ribotu interneto ryšiu, dalis gimnazistų su broliais ir seserimis dalinosi vienu kompiuteriu. Teko apmąstyti, kaip pateikti dalykų užduotis, reguliuoti mokymosi krūvį, koordinuoti informacijos srautus. Buvo sėkmių ir nesėkmių, bet kaip ir kiekviename procese tai buvo neišvengiama.“

Irmantas Norkūnas, Mokinių tarybos pirmininkas apibendrina gimnazistų mintis: „Mokytis nuotoliniu būdu sekasi neblogai, aišku, vargina ilgą laiką sėdėti prie kompiuterio. Nuotoliniu būdu dirbama įvairiai: mokytojai užduotis siunčia per Tamo, konsultuojamės susirašinėdami arba su balso ir vaizdo skambučiais per *zoom* ar *skype* programas. Mokytojai dirba skirtingai, todėl iš pradžių buvo šiek tiek sunkiau, bet dabar jau atradome bendrą kalbą: ir mokytojai prisitaikė, ir mes įpratome bei prisitaikėme. Dabar daug dirbame savarankiškai: kai pateikia užduotis ir paaiškina temą, padarę užduotis nufotografuojame ir nusiunčiame mokytojams.“

Gimnazijos direktorės pavaduotoja ugdymui Renata Streleckienė pritaria Mokinių tarybos pirmininko išsakytomis mintims pastebėdama, kad sunkiausia nuotoliniu būdu mokytis labai motyvuotiems ir atsakingiems mokiniams, kuriems svarbus mokymosi rezultatas. Pasak Renatos Streleckienės, jie teigia, kad mokymuisi sugaišta daugiau laiko ir skiria daugiau pastangų nei anksčiau, be to, labai sunku nuotoliniu būdu mokytis tiems mokiniams, kurių šeimose yra trys ir daugiau mokyklinio amžiaus vaikai ir jie turi derinti tarpusavy naudojimąsi kompiuteriu. Tačiau reikia pastebėti, kad daliai mokinių toks mokymosi būdas patinka ir tinka labiau nei įprastas mokymasis. Jie pabrėžia tokius privalumus, kaip galimybę planuoti savo laiką, dirbti sau patogiu tempu. Vis dėlto didesnė dalis mokinių, su kuriais kalbėjosi pavaduotoja, teigia, kad nori grįžti į gimnaziją ir mokytis įprasta tvarka... Argumentai: mokytojas pastebėdavo, kam sunkiau, teikdavo pagalbą, mokymosi laikas buvo reglamentuojamas skambučiu. „Nuotolinis mokymasis parodė, kad gimnazistams sunku planuoti savo laiką, trūksta kai kurių mokymosi įgūdžių“, - teigia pavaduotoja.

Akvilė Antanaitytė, 4b klasės mokinė: „Karantino metu išmokau dirbti savarankiškai bei labiau planuoti savo dienas. Todėl atsirado nemažai laisvo laiko mano mėgstamoms veikloms: aktyviam laisvalaikio praleidimui lauke bei knygų skaitymui. Esu didelė gamtos mylėtoja, tad labai džiaugiuosi, kad dėl atėjusio pavasario ir užplūdusio saulėto oro knygas jau galiu skaityti lauke. Nors dauguma mano bendraamžių liūdi, jog negali susitikti su draugais ar išeiti į miestą, tačiau aš, kaip intravertų atstovė, didelės bėdos nežvelgiu. Laisvu laiku prisiminiau ir

senuosius užsiėmimus: piešimą, įvairaus žanro tekstų kūrimą. Be to, „neplanuotos atostogos“ išmokė mane pažinti save kaip asmenybę, atrasti naujų pomėgių. Norėčiau visiems palinkėti, kad pasinaudotumėte karantino dovanojamu laisvu laiku ir atrastumėte naujų veiklų ar hobių.“

O štai gimnazijos direktorės pavaduotoja ugdymui Onutė Enčerienė prisimena akimirką, kai kovo 13 d. paskelbus šalyje karantiną teko stabdyti visiems įprastą ugdymo procesą. Tuomet pirma mintis, kuri kilo, buvo tokia: „Gerai, kad tai įvyko dabar, o ne prieš 20 metų... Dabar mes technologijų žmonės... Dabar mes turime daug galimybių...“ Tačiau nuotolinis ugdymas šiek tiek administraciją gąsdino, atrodė keliantis daug klausimų, nelengvas ar net sunkiai įveikiamas procesas. „Šiandien džiaugiuosi gimnazijos bendruomenės rezultatais, kad ugdymo procesas nenutrūko, bendromis mokytojų, tėvų, mokinių pastangomis įveikėme šį visiems nelengvą etapą, bendromis pastangomis įvaldėme naujų nuotolinio mokymo įrankių, tapome artimesni šiuolaikiniam ugdymui, taigi, manau, kad sklandžiai užbaigsime šiuos mokslo metus“, - optimistiškai nusiteikusi pavaduotoja Onutė Enčerienė.

Kalbėdama apie pedagogus pavaduotoja Renata Streleckienė sako, kad mokytojai taip pat į nuotolinį mokymą atėjo skirtingai įvaldę virtualius mokymosi įrankius. Jie turėjo suplanuoti, kokius įrankius naudos mokymuisi, grįžtamajam ryšiui, vertinimui, konsultacijoms... Daliai bendruomenės nuotolinis ugdymas buvo tikras iššūkis. „Su didele pagarba visiems bendruomenės nariams galiu teigti, jog mes su šiuo iššūkiu susidorojome, prisitaikėme ir išmokome dirbti ir gyventi kitaip. Tačiau su nekantrumu laukiame, kada grįšime į buvusią rutiną“, - neslepia savo vilčių pavaduotoja Renata Streleckienė.

Dailės mokytoja metodininkė Jurgita Davidavičienė prisipažįsta, kad kaip ir visi mokytojai susiduria su nesklaidumais, tačiau pabrėžia, jog jai sekasi gerai. Pedagogė sako, kad pagrindinis nuotolinio darbo trūkumas - didelės laiko sąnaudos, išnaudojamos ruošiantis darbams, bendravimui su mokiniais. Mokytoja vardija nuotolinio mokymo privalumus ir trūkumus: „Iš dalies patinka taip dirbti, nes likdama namuose galiu daugiau laiko skirti savo vaikams. Įprastai diena prasideda pusryčiais 8 val. Tada daug laiko skiriu laiškų, kuriuose mokinių darbai, peržiūrai, atsakymų rašymui, darbų koregavimui. Visa tai užtrunka apie 3 valandas prieš pietus bei 2 valandas popiet. Tuomet trumpa valandėlė atokvėpiui - pietų gaminimas, pietūs. Apie porą valandų per dieną skiriu savo 6 metų vaikui, tuomet dar valandėlę kitą užtrunka namų tvarkymas, vakarienės ruošimas. Pailsėjusi vakare imuosi užduočių rengimo kitai dienai, o atsakinėjimas į laiškus, deja, jau nusikelia į 20 valandą ir kartais tęsiasi net iki vidurnakčio.“ Mokytoja, kaip mama, nori padėkoti ir pasidžiaugti kolegų darbu, ypač mokytojų, kurie veda pamokas „online“, nes jos sūnus mokosi 1 gimnazijos klasėje, tad pati mato ir vertina jų atsivadimą, triūsą.

Anglų kalbos mokytoja metodininkė Gitana Bajorinaitė pasakoja, kad dirbti nuotoliniu būdu sekasi visai neblogai, džiaugiasi, kad anglų kalbos specialistai turi elektroninius vadovėlius - galima lengviau, šiuolaikiškiau vesti pamokas. Pedagogė neslepia, kad didžiausias sunkumas yra tai, jog *zoom* pamokų metu jaučiasi taip lyg kalbėtų pati su savimi. Be to, ilgai trunka, kol mokiniai įsijungia mikrofoną, dažnai neišgirsta užduoties, tad tenka kelis kartus kartoti klausimą. Mokytoja įvardija nuotolinio mokymo privalumą: mokinių drausmė - jų pačių atsakomybė, šiuo aspektu lengviau už klasėje vykstančią pamoką. Kaip atrodo įprasta darbo diena nuotoliniu būdu? „Per dieną dažniausiai vedu dvi pamokas *zoom* platformoje, likusį laiką tikrinu darbus, skaičiuoju

kaupiamuosius taškus, kuriu užduotis mokiniams“,- sako mokytoja ir linki visiems greičiau sugrįžti į mokyklą, į normalias vėžes.

Anglų kalbos mokytoja metodininkė Daiva Karčiauskienė sako: „Jau jaučiuosi įsibėgėjusi ir valtis, kuria plaukiam kartu su mokiniais, nebe taip baisiai siūbuoja. Labai džiaugiuosi savo mokiniais, kurie yra lankstūs ir darbštūs.“ Mokytoja pripažįsta, kad iš pradžių jai buvo reikalinga pagalba ruošiantis darbui nuotoliniu būdu. Bet tuomet visi mokytojai valandų valandas sėdėjo interneto seminaruose, ieškojo patogiausių ir naudingiausių įrankių - tada mokytojai padarė daug atradimų, kurie pravers ilgam. Visgi smagiau dirbti, kai gali betarpiškai bendrauti, prieiti, gyvai matyti, kaip kiekvienam sekasi. Savo mintis mokytoja baigia sparnuota fraze: „Viskas praeina, ir tai praeis.“

Matematikos mokytoja ekspertė Asta Zikienė netikėtai prisipažįsta, kad kuo toliau, tuo labiau nuotolinis mokymas jai patinka: „Reikėjo tik tinkamai pasirinkti, kokias naudoti programas, kad galėčiau mokiniams paaiškinti naujas temas. Tiesa, vedant pamokas klasėje (*red. pastaba*: mokytoja tiesiogiai transliuoja pamokas iš savo kabineto naudodamasi *smart* lenta, kurios, suprantama, neturi namuose) pasitaiko problemų - netikėtai dingsta elektra ar internetas. Va, tada supranti, kad vien gerais norais pamokos nevesi. Vis tik mes labai esame priklausomi nuo tokių kasdieniškų dalykų.“ Paklausta apie pagalbą, kurios jai reikėtų, mokytoja atsako, kad jokios pagalbos nereikia. Aišku, ne viską moka ar žino, bet dabar dirbti gali: „Esu dėkinga kolegoms, kurie šiuo sunkiu laikotarpiu buvo kantrūs, padėjo man, palaikė.“ Mokytoja nusiteikusi optimistiškai - mokslo metai eina į pabaigą, pandemija irgi, todėl belieka laukti, kada bus galima grįžti į mokyklą. Paklausta, kas jai mieliausia, šūkteli: „Žinoma, gyvos pamokos! Nors nuotolinis mokymas turi daug privalumų, bet pagalvokite, kas geriau: pamatyti Eifelio bokštą gyvai ar virtualiai, susitikti su draugais gyvai ar virtualiai?“ Ir vis dėlto, pasak mokytojos, esant dabartinei situacijai nuotolinis mokymas labai tinkamas, o žiūrint į perspektyvas ateityje jis bus tobulesnis ir bus galima dažniau juo naudotis.

Beje, kai kurie gimnazijos mokytojai nufotografavo savo darbo vietas. Patikėkite, mes žinome, kad tai tik ledkalnio viršūnė – neįmanoma atvaizduoti knygų, konspektų, testų, įvairios medžiagos, platformų ir svetainių internete ir dar daug visko, kuo naudojasi mokytojai, dirbdami nuotoliniu būdu. Džiaugiamės, kad nuotolinis mokymas gimnazijoje sėkmingai vyksta, o mokytojai šauniai derina darbą bei savo laisvalaikį: važinėjasi riedučiais, paspirtukais, dviračiais vaizdingomis Nemuno pakrantėmis, mieste įrengtais takais, skaito, mezga, skambina pianinu, triūšia sode ar darže, net savanoriauja.

Gimnazijos psichologė Loreta Tamošaitienė nedaugžodžiauja kalbėdama apie visiems tekusį iššūkį ir sako turinti mėgstamą posakį, tiesa, jis nėra jos, bet, kai sunku, juo vadovaujasi: „Jei galvojate, kad turite problemų, apkabinkite savo vaikus. Jei jie yra gyvi ir sveiki, problemų Jūs neturite.“

Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Jolanta Gudelienė pastebėjo, kad mokytojai darbo valandų neskaičiuoja. Šis laikas sudaro sąlygas visapusiškai tobulėti visai gimnazijos bendruomenei. Nuotolinis ugdymas metė iššūkį labai greitai įvaldyti naujas technologijas, perprasti įvairius įrankius, pasirinkti patikimiausias programas. Labiausiai džiugina geranoriškas atsakingas požiūris, išnyko baimė paklausti, prašyti patarimo. Labai koncentruotai pateikiama mokymo

medžiaga, konkrečios užduotys, palengvinančios žinių tikrinimą. Tai puikus metas ugdyti mokinių savarankiškumą ir kompiuterinį raštingumą, taip pat unikali galimybė diferencijuoti turinį pagal individualius mokinio gebėjimus. „Įvertindami, jog ugdymas persikėlė į virtualią erdvę ne be priežasties, įveikėme ir lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos bei menų ir technologijų egzaminų vykdymą nuotoliniu būdu. Skaitmeninis kalbos pristatymo įrašas užtikrino galimybę mokiniui ir mokytojui, esant poreikiui, patikrinti, kaip vyko atsiskaitymas“, - didžiuojasi pirmomis artėjančios egzaminų sesijos sėkmėmis pavaduotoja Jolanta Gudalienė.

„Džiaugiuosi visa gimnazijos bendruomene: mokytojų gebėjimu per labai trumpą laikotarpį tinkamai pasiruošti nuotoliniam mokymui, mokinių sąmoningumu ir aktyvumu mokytis neįprastu būdu, tėvų pagalba ir palaikymu įveikiant mums visiems netikėtai duotą iššūkį“, - apibendrina mūsų gimnazijos direktorė Vida Greičiūtė.

Ir tegu žvelgia į pavasario žydinčius sodus tuščios šalies mokyklų akys – vaikai mokosi, jie triūsia palinkę prie knygų, sąsiuvinų, susikūprinę prie kompiuterių ar telefonų ekranų. Juk žinom: „Ką išmoksi, ant pečių nenešiosi!“